

MIRA SHUVAL

ur. 1914; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2006, Żydzi, życie codzienne, szkolnictwo, cheder, ulica Nadstawna 20

Cheder w domu przy ulicy Nadstawnej 20

W naszym domu było bardzo dużo chederów. U Żydów posyła się dzieci, chłopców do chejder [cheder]. I tam nasza ulica to tam było zgromadzone tych chejderów. To znaczy [jak] dziecko ma trzy lata on już się uczy alef, bet, te litery czytać i cyfry. Ja tam, tutaj mam obraz co ja malowałam. Tutaj w kraju była wystawa obrazów, fotografii... nie tylko z Polski, z całego świata. Ludzie, którzy zostali przy życiu i jakie fotografie im zostały. I ja tam byłam, poszłam zobaczyć to. To było w Tel Awiwie ta wystawa. I między tymi ja widziałam tę fotografię. Ja mówię: „To było w naszym domu, ten chejder”. To jest ten melamed, on uczy i siedzą małe dzieci i on tutaj ręką wskazuje i oni się uczą. Bo się uczyły wiele godzin. I małe dzieci. I tą fotografię ja tam sfotografowałam, a później to malowałam. Jak się chodzi cały dzień na ulicy Nadstawnej, pan słyszał tę muzykę tych jak uczyli ich. Po prostu muzyka. Bo dzieci na głos, a rebe powiedział jak są te znaki, to dzieci wszystkie w chórze powtarzały na głos i takim śpiewem. I to było cudnie słycać, cały dzień ze wszystkich [stron]. I to nie był jedyny [cheder]. Tam była cała ulica. W każdym domu, nie było domu żeby nie był chejder. Tam się dzieci uczyły. Nie ma, nie było chłopca... Jak nawet tutaj w kraju spotkałam się z ludźmi normalnie, i jak ja powiedziałam, że mieszkałam na Nadstawnej... „Nu, ja tam uczyłem się w chejder”. Każdy jeden tam się uczył, do szkoły [chodził]. I to było bardzo, bardzo miła muzyka. A w sobotę to było cicho. Bo nie było, nie słycać było tych dzieci z chederu. Bardzo, bardzo, bardzo to ciekawe.

Data i miejsce nagrania	2006-12-29, Bahan
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Magdalena Ładziak
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"